

Posudek vedoucího na diplomovou práci

Název práce: Implicitní teorie sexuálního násilí

Autorka: Mgr. Bc. Michaela Večeřová

Vedoucí práce: prof. PhDr. Petr Weiss, Ph.D., DSc.

Práce se věnuje stále aktuálnímu tématu sexuálního násilí. I v současné době toto téma rezonuje v celospolečenském diskurzu, a to především v souvislosti s uvažovanou změnou právní definice znásilnění jako pohlavního styku bez explicitního souhlasu zúčastněných. V práci se přitom vhodně uplatnilo i právnické vzdělání diplomantky.

Relativně krátká, ale téma dostatečně popisující teoretická část práce se zaměřuje na definování pojmu implicitní teorie sexuálního násilí, ke kterým autorka řadí nevědomé, respektive neuvědomované představy lidí o tom, kdo by se mohl stát obětí či pachatelem trestného činu. implicitní teorie sexuálního násilí. Takové implicitní teorie jsou u pachatelů dle autorky spjaté s kognitivními distorzemi. Kognitivní distorze u pachatelů sexuálně násilných trestných činů v tomto pojetí plní funkci jakýchsi obranných mechanismů, jejichž účelem je umožnit dotyčnému pachateli udržet si sebeúctu po spáchání násilného trestného činu a racionalizovat jeho násilné jednání. Následně autorka poskytuje přehled toho, jaké implicitní teorie sexuálního násilí jsou nejvíce rozšířené. Empirická část práce pak organicky navazuje na část teoretickou a na citovanou literaturu.

Pro kvantitativní výzkum byla zvolena forma internetového anonymního dotazníkového šetření, které bylo provedeno za pomoci dotazníku Illinois Rape Myth Acceptance Scale, jehož znění bylo ověřeno zpětným překladem a rodilým mluvčím. Výzkumu se zúčastnilo 193 respondentů. Výsledky byly poté adekvátně statisticky zpracovány. Výsledky svědčí o tom, že těmto teoriím věří více muži než ženy a lidé s nižším vzděláním více než lidé s vyšším vzděláním, naopak věk se neukázal jako významný prediktor.

PŘÍNOSNOST tématu, kterým se autorka ve své diplomové práci zabývala, lze spatřovat především v pilotním zmapování výskytu tohoto fenoménu v české populaci (samozřejmě s výhradou nereprezentativnosti výběrového souboru a dalších omezení, která autorka adekvátně diskutuje) a dalším prohloubení znalostí o jeho souvislostech. Hlavní funkce teoretické části spočívala v informování o tomto kontextu, ve formě sice kratšího, ale hezkého a relativně vyčerpávajícího přehledu o problematice, založeném na bohaté odborné literatuře.

CÍLEM předložené práce je dle slov autorky výzkumu bylo zjistit pomocí 4 výzkumných otázek a 3 hypotéz souvislosti výskytu implicitních teorií sexuálního násilí respondentů s jejich pohlavím, věkem a vzděláním.

PO FORMÁLNÍ STRÁNCE předložená práce je místy spíše poněkud beletristicky zpracovaná, vytkl bych jí velmi sporadické členění do odstavců, což je na úkor přehlednosti. Diskuse je přiměřeně rozsáhlá. Literatura v rámci teoretické části práce je bohatá, většinou recentní, citována většinou adekvátně – citace v seznamu literaturu však nejsou ve všech případech formálně sjednocené.

Empirická část práce je statisticky zpracovaná dostatečně kvalitně a na vysoké úrovni.

CELKOVĚ autorka

- předložila práci s precizně a systematicky zpracovanou teoretickou částí, která dokládá její dobrou orientaci v popisované psychologické problematice,
- dokázala jasně formulovat výzkumné cíle
- dobře si poradila s empirickým ověřením hypotéz, včetně statistického zpracování,
- uměla dále pracovat s interpretací výsledků a možného dalšího směrování výzkumu v diskusní části.

Předloženou práci

HODNOTÍM ZNÁMKOU VÝBORNĚ a DOPORUČUJI K OBHAJOBĚ.

V Praze 13.7.2023